

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoR/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	8623200192
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8623200192.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ D. P., narodeného XX. M. XXXX, T., Y. XXXX/X, 2/ I. P., narodeného X. S. XXXX, D., zastúpených advokátom Mgr. Ondrejom Barnom, Stropkov, Námestie SNP 538/16, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony N. P., narodenej X. S. XXXX, D., T. X, zastúpenej procesnou opatrovníčkou Mgr. Mariannou Homzovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Bardejov, pracovisko Svidník, právne zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Staroňom, Prešov, Hlavná 89, za účasti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, Bratislava, Račianska 153, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-5Ps/2/2023, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu Prešov z 21. januára 2025 sp. zn. 19CoPs/5/2024 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 18Ps/5/2023-204 z 10. mája 2024 zastavil konanie; vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a že trovy dôkazov platí štát. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že vykonal dokazovanie výsluchmi navrhovateľov, posudzovanej osoby, dcéry posudzovanej osoby, znaleckým posudkom č. 41/2023 znalca C.. C. J. z 8. augusta 2023, doplnkom k znaleckému posudku znalca C.. C. J. z 11. marca 2024, znaleckým posudkom č. 116/2023 FORENZA-znalecká organizácia psychiatrická spol. s r. o. z 12. októbra 2023, vyjadrením FORENZA-znalecká organizácia psychiatrická spol. s r. o. z 20. marca 2024, ako aj výsluchom znalcov. Dospel k záveru, že nie je dôvod obmedziť spôsobilosť posudzovanej osoby na právne úkony (R 6/1964). Znalci zhodne uviedli, že posudzovaná osoba je v súčasnosti schopná obstarat' si veci sama. Prihliadol aj na vyjadrenia procesnej opatrovníčky a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorí zhodne navrhli, aby súd nevyhovel návrhu navrhovateľov. Z uvedených dôvodov, aplikujúc ustanovenia § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 231 písm. a) a § 247 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) súd prvej inštancie konanie zastavil. O

trovách konania rozhodol v zmysle § 52 a § 251 ods. 1 CMP. Opravným uznesením z 20. mája 2024 súd prvej inštancie opravil spisovú značku uvedeného rozhodnutia, ktorá má správne znieť sp. zn. SK-5Ps/2/2023.

2. Na odvolanie navrhovateľov Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením z 21. januára 2025 sp. zn. 19CoPs/5/2024 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie; rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie sa vyrovnal so všetkými podstatnými vyjadreniami účastníkov v konaní. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) doplnil, že je vždy potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer obmedzovania spôsobilosti na právne úkony, ktorým je predovšetkým rešpektovanie súkromia a ľudskej dôstojnosti človeka. V medziach ústavného významu práv človeka sa musí primárne sledovať záujem dotknutého človeka, a až následne záujem verejný či tretích osôb (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/276/2014).

2.1. Ďalej odvolací súd konštatoval, že v konaní boli vypracované dva znalecké posudky. Na základe rovnakých metód dospeli znalci k rozličným záverom, pričom K.. C.. W. K., G.. za znaleckú organizáciu FORENZA dospeš k záveru, že posudzovaná nie je duševne chorá a z forenzo-psychiatrického hľadiska nie sú dôvody na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Tento záver prezentoval nielen v znaleckom posudku, ale aj v doplnení k znaleckému posudku, ako aj na pojednávaní pred súdom. Naopak, znalec C.. C. J. v závere svojho znaleckého posudku uviedol, že u posudzovanej zistil medicínske dôvody na obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony. Ide o duševnú chorobu - bludovú poruchu a duševnú poruchu - syndróm závislosti od benzodiazepínov, ktoré sú trvalého charakteru. Na pojednávaní pred súdom však znalec C.. C. J. uviedol, že momentálny zdravotný stav posudzovanej nie je taký, aby ju súd obmedzil v spôsobilosti na právne úkony, ale v budúcnosti takýto stav môže nastať. V tejto súvislosti odvolací súd podotkol, že pre konanie o obmedzenie spôsobilosti je rozhodujúci stav posudzovanej v čase vyhlásenia rozhodnutia, takže vyjadrenie znalca C.. C. J., že do budúcnosti by sa mohli prejaviť negatívne zdravotné následky, považoval preto za právne irelevantné.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním posudzovanej vo vyjadrení k odvolaniu, že znalecký posudok vypracovaný znaleckou organizáciou má vyššiu právnu váhu ako znalecký posudok vypracovaný znalcom - fyzickou osobou. V tejto súvislosti poukázal na možnosť aplikácie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2016 sp. zn. 4Tost/3/2016, z ktorého vyplýva, že „postavenie znaleckých ústavov nie je totožné s postavením znalca či znaleckej organizácie. Posudky znaleckých ústavov vzhľadom na to, že znalecké ústavy sú špecializované vedecké a odborné pracoviská plniace funkciu rezortného a metodického centra zaručujú väčšiu objektivitu, širší odborný záver a v neposlednom rade aj vedecký pohľad.“ Odvolací súd odkázal na ustanovenia § 5 a § 6 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, v ktorých sú špecifikované podmienky osobitne pre zápis znalca - fyzickej osoby a osobitne pre zápis právnickej osoby ako znaleckej organizácie do zoznamu znalcov. Z komentára k ustanoveniu § 6 citovaného zákona okrem iného vyplýva, že zákonodarcu podmienil zápis do zoznamu znaleckých organizácií aspoň tromi znalcami v pracovnoprávnom vzťahu alebo s majetkovou účasťou v právnickej osobe preto, aby zabezpečil vyššiu kvalitu výkonu znaleckej činnosti znaleckými organizáciami.

2.3. Ďalej odvolací súd zdôraznil, že znalecké posudky neboli jediným dôkazom pre zistenie skutočného stavu vecí. Súd prvej inštancie vyhodnotil aj výpoveď samotnej posudzovanej a napokon aj výpovede navrhovateľov a svedkov. K požiadavke navrhovateľov, aby sa posudzovaná podrobila toxikologickej skúške u znaleckého ústavu na zistenie, či užíva alebo neužíva látky, ktoré jej deformujú a skresľujú úsudok, odvolací súd poukázal na záver znaleckého posudku vypracovaného znalcom K.. C.. W. K., G.., ktorý uviedol, že aj keby sa preukázalo, že posudzovaná je závislá od benzodiazepínov, nie je to z psychiatricko-forenzného hľadiska dôvod na obmedzenie spôsobilosti posudzovanej na právne úkony. V súčasnosti sa závislosť od psychotropných látok považuje za poruchu vyliciteľnú, teda prechodnú. Na základe týchto skutočností odvolací súd nepovažoval za potrebné vykonať tento dôkaz, nakoľko by to neprispelo k odlišnému objasneniu skutočného stavu vecí. O trovách odvolacieho konania rozhodol

odvolací súdu podľa § 52 CMP, keďže nezistil dôvody pre aplikáciu výnimiek podľa § 53, § 54 alebo § 55 CMP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali navrhovatelia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zdôraznili, že súd nezistil skutočný stav veci. Znalec vystupujúci za znaleckú organizáciu nezaujal žiadne stanovisko k zisteniu, že posudzovaná osoba trpí nielen duševnou poruchou, ale aj duševnou chorobou - bludovou poruchou, pričom toto hodnotenie úplne absentuje, čo musí mať dopad na mieru komplexnosti znaleckého posudku, ktorá je jedným z kritérií pre priklonenie sa k jednému z dvoch rovnocenných, avšak obsahovo odlišných dôkazov. Túto okolnosť a argument odvolací súd vôbec nehodnotil (nehodnotil to ani súd prvej inštancie), inak by podľa názoru dovolateľov musel priznať, že nevyjadrenie sa k závažnejšej diagnóze - bludovej poruche, ktorá je psychiatrickou chorobou, je zásadným nedostatkom znaleckého posudku a záverov hodnotenia znaleckej organizácie. Vzhľadom na tento závažný nedostatok, ku ktorému odvolací súd nezaujal stanovisko, dovolatelia považovali napadnuté uznesenie odvolacieho súdu za arbitrárne, vydané bez prihliadnutia na okolnosti veci. Poukázali na publikované rozhodnutie najvyššieho súdu R 45/1984, z ktorého vyplýva, že ak má súd k dispozícii dva znalecké posudky s rozdielnymi závermi o tej istej otázke, musí zhodnotiť, ktorý z nich a z akých dôvodov vezme za podklad svojho rozhodnutia.

3.1. Dovolatelia ďalej uviedli, že závery znaleckého posudku znaleckej organizácie si odporujú, keď uvádzajú, že pri závislosti na benzodiazepínoch ide o stav trvalý, nevyliciteľný, ktorý je teraz v regresii (bod 19. napádaného uznesenia), čiže posudzovaná osoba sa k užívaniu vrátila. Na druhej strane tvrdia, že ide o vyliečiteľnú a prechodnú závislosť (bod 25. napádaného uznesenia). Napriek tomu odvolací súd povýšil odbornosť znaleckej organizácie, ktorá je len zoskupením viacerých znalcov do jedného podnikateľského subjektu, nad odbornosť a závery iného, rovnocenného znalca, ktorý vykonáva znaleckú činnosť ako fyzická osoba. Zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch a tlmočníkoch nepozná rozdiel medzi znaleckou organizáciou a znalcom - fyzickou osobou, ale pozná rozdiel medzi znaleckým ústavom a znaleckou organizáciou, či znalcom - fyzickou osobou. Odvolací súd sa však snažil nesprávne stotožniť znalecký ústav so znaleckou organizáciou. Argumentoval pritom rozhodovacou praxou trestnoprávneho kolégia, ktorú obsahovo ani nie je možné aplikovať na súdnu vec.

4. N. ako posudzovaná osoba v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľov navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Podľa jej názoru dovolatelia žiadnym spôsobom nevymedzili, ako im mal odvolací súd znemožniť uskutočňovať im patriace práva (§ 420 písm. f) CSP), ani žiadnym spôsobom nevymedzili dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. neuviedli, ktorá právna otázka v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Polemika o správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a posudzovaní dokazovania odvolacím súdom nie je dôvodom na podanie dovolania a nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhovatelia podaným dovolaním napádajú nedostatočné alebo nesprávne zistenie skutkového stavu veci a nie nesprávne právne posúdenie veci, preto ide o dovolanie podané pre nedostatočné zistenie skutkového stavu, čo je neprípustné. Zdôraznila, že C.. J. na pojednávaní konanom dňa 9. februára 2024 uviedol, že jej momentálny zdravotný stav nie je taký, aby ju súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony.

5. Ostatní účastníci konania sa k dovolaniu navrhovateľov nevyjadřili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľov je procesne neprípustné a je potrebné ho odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V prvom rade bolo potrebné preskúmať prípustnosť dovolania, ktorú dovolatelia odvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9 Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, najmä pod vplyvom judikatúry ESLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), zaujal stanovisko, že za porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces treba považovať aj nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia, odníma možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Zjavný nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia teda je porušením práva na spravodlivé súdne konanie a táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľov, že v konaní došlo k tvrdeným vadám zmätočnosti, pričom takéto vady v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

12. Ak dovolatelia v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietali arbitrárnosť, nepreskúmateľnosť, či prekvapivosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd opakovane uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia v odvolacom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

13. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a v prípade potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie späťnosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu by bolo možné považovať za prekvapivé len vtedy, ak by odvolací súd založil rozhodnutie (hoci potvrdzujúce) na nových skutkových zisteniach alebo na aplikácii úplne inej právnej normy, ktorú súd prvej inštancie nepoužil, pričom by odvolací súd nedal stranám sporu možnosť vyjadriť sa k týmto novým skutkovým alebo právnym okolnostiam. K takejto situácii v preskúmvanej veci nedošlo. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe tých istých dôvodov, ktoré uvádzal už súd prvej inštancie a s ktorými sa odvolací súd stotožnil. Z uvedeného dôvodu nemožno napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považovať za prekvapivé.

14. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06).

15. K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). V preskúmvanej veci dovolací súd zistil, že odvolací súd sa nielen stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako vecne správnym, ale sám tiež reagoval na odvolacie námietky a na potvrdenie správnosti doplnil ďalšie dôvody. Vyjadril sa k správnosti zistenia skutočného stavu veci vrátane hodnotenia vykonaného dokazovania (body 15 až 24 odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu), k zamietnutému návrhu na doplnenie dokazovania (bod 25 odôvodnenia) a osobitne aj k rozdielnosti znaleckých posudkov a k vyhodnoteniu tejto situácie (body 15 až 19 a body 22 až 24 odôvodnenia). Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu teda nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený. Len nesúhlas dovolateľov so závermi odvolacieho súdu, nezakladá existenciu dovolacieho dôvodu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Bolo potrebné dať za pravdu dovolateľom v tom, že odvolací súd nesprávne odkázal na uznesenie najvyššieho súdu v trestnom konaní (4Tost/3/2016), ktoré pripisovalo väčšiu objektivitu a vedecký pohľad posudkom znaleckých ústavov. V preskúmvanej veci však nebol vypracovaný posudok znaleckého ústavu, iba posudok znalca - fyzickej osoby a posudok znaleckej organizácie. Toto argumentačné pochybenie odvolacieho súdu však nemalo vplyv na konečný výsledok rozhodnutia. Podstatné totiž je, že aj keď znalecké posudky mali odlišné závery, v konečnom dôsledku sa obaja znalci (C.. J. aj znalecká organizácia FORENZA) vyjadrili v tom zmysle, že aktuálny zdravotný stav posudzovanej osoby nie je taký, aby ju súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony, pričom rozhodujúci je stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (body 16 a 17 odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu). Rozdielnosť záverov písomne predložených znaleckých posudkov teda bola odstránená doplňujúcim vypočutím znalcov, preto už nebolo potrebné, aby súd vyhodnocoval, závery ktorého znalca vezme za podklad svojho rozhodnutia. Podkladom pre rozhodnutie súdu boli v tomto prípade zhodné závery oboch znalcov, týkajúce sa aktuálnej situácie v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa nezmenili ani v čase vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

17. Nie je pravda, že by znalec vystupujúci za znaleckú organizáciu (K.. C.. W. K., G..) nezaujal žiadne stanovisko k zisteniu, že posudzovaná osoba trpí nielen duševnou poruchou, ale aj duševnou chorobou - bludovou poruchou. Tento znalec tak v písomnom znaleckom posudku, ako aj na pojednávaní konanom dňa 9. februára 2024 jasne uviedol, že bludová porucha je vážna duševná choroba, on podrobne zisťoval, či sú prítomné príznaky vážnej duševnej choroby a takéto príznaky nenašiel. Toto v rozhodnutiach konšatovali aj súd prvej inštancie (bod 18 odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie) a odvolací súd (bod 20 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Neobstoí teda ani tvrdenie dovolateľov, že súdy sa nezaoberali ich argumentáciou ohľadom bludovej poruchy u posudzovanej osoby. K argumentu, že podľa znaleckej organizácie je závislosť posudzovanej osoby od benzodiazepínov aktuálne v regresii, čiže podľa dovolateľov posudzovaná osoba sa k užívaniu vrátila, je potrebné uviesť, že

znalecká organizácia nehovorila o regrese posudzovanej osoby, ale o regresii závislosti, teda o jej aktuálnom ústupe.

18. Aj tvrdenia dovolateľov, že závery znaleckého posudku znaleckej organizácie si odporovali, keď na jednej strane považovali závislosť na benzodiazepínoch za trvalý, nevyliciteľný stav, ale na druhej strane uvádzali, že ide o vyliciteľnú a prechodnú závislosť, je potrebné uviesť na správnu mieru: V znaleckom posudku aj na pojednávaní dňa 9. februára 2024 znalec konajúci za znaleckú organizáciu (K.. C.. W. K., G..) uviedol, že ak niekto raz bol závislý, tak tá závislosť je prítomná až do konca života. V tomto zmysle je každá závislosť trvalá. Na druhej strane však závislosť možno považovať za poruchu vyliciteľnú v zmysle dlhodobej abstinencie. Tieto vyjadrenia znalca podľa dovolacieho súdu nemožno vnímať ako vzájomne si odporujúce.

19. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že v preskúmvanej veci nezistil existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie nie je vo vzťahu k tejto namietanej vade prípustné. V tejto časti preto dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP.

20. Pokiaľ ide o dovoláciu námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

21. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania, teda či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

23. Pod vplyvom rozhodovacej praxe ústavného súdu aj najvyšší súd v nedávnych rozhodnutiach zastáva názor, že dovolatelia nemusia v dovolaní presne uviesť, o ktorú zo zákonom predpokladaných troch situácií (§ 421 ods. 1 CSP) pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci ide a tiež nemusia uvádzať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, s ktorými je podľa nich napadnuté rozhodnutie v rozpore (dovolací súd pozná svoje vlastné rozhodnutia). Základnou požiadavkou vychádzajúcou priamo zo zákona (§ 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP) však zostáva, aby dovolatelia, pokiaľ zastávajú názor, že ich dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, jasne formulovali právnu otázku, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (právne posúdenie veci odvolacím súdom), a tiež aby vymedzili, v čom podľa nich spočíva nesprávnosť riešenia tejto otázky odvolacím súdom. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

24. V preskúmvanej veci dovolatelia neformulovali žiadnu konkrétnu právnu otázku (resp. právny problém, keďže nemusí ísť výslovne o otázku v tvare opytovacej vety). Z textu dovolania nebolo možné

zistiť, aká právna otázka podľa dovolateľov ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a bola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Keďže chýbala táto podstatná náležitosť dovolania, bolo potrebné dovolanie v tejto časti odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP, pretože tento dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

25. V snahe autenticky porozumieť dovolateľom dovolací súd dodáva, že vzhľadom na záverečný odsek odôvodnenia dovolania a na dovolateľmi vyjadrovaný nesúhlas so spôsobom vyhodnocovania dôkazov súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, najmä vo vzťahu k hodnoteniu protichodne vyznievajúcich záverov znaleckých posudkov, sa možno domnievať, že dovolatelia chceli nastoliť otázku, či je posudok znaleckej organizácie možné považovať za dôkaz vyššej právnej sily ako posudok znalca - fyzickej osoby. K tomu sa dovolací súd vyjadril už vyššie, v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Z toho, čo bolo vyššie uvedené, je zrejmé, že rozhodnutie odvolacieho súdu v konečnom dôsledku nespočívalo na hodnotení vyššej alebo nižšej právnej sily znaleckých posudkov, keďže napokon sa obaja znalci zhodli na tom, že aktuálny zdravotný stav posudzovanej osoby nie je taký, aby ju súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony. Ak by teda mala dovolacia otázka znieť tak, ako je uvedené vyššie v tomto bode, dovolací súd by musel takéto dovolanie odmietnuť ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od dovolateľmi nastolenej právnej otázky.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP, pretože nezistil existenciu výnimiek podľa § 54 a § 55 CMP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.